

GIÁ BÁN

ĐỒNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm: 600	600
Bán tháng 2,00	2,00
Bán tháng 1,00	1,00

Mua báo phải trả tiền trước.
Thẻ và mandat gửi cho M. TRẦN
ĐÌNH-PHIÊN. Ai đăng quảng cáo
việc riêng xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Cai-chiêm Hòa cái-jm
HƯNH - THỐC - KHÁNH

Quán - 17

TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

Đang Đông-Ba, Bm
Giấy phép số 10
Giấy phép: TIẾNG-DÂN - Hm

Cách an dân, chỉ
không làm rồi
dân là đủ.

安民在乎勿擾
之而已

CUỘC TRI-AN TRONG MỘT NƯỚC

Chim ở trong rừng, rừng yên. Chim được thông thả: cá sinh dưới nước, nước lặng mà cá được thành thời; nếu như động rừng quấy nước thì chim cá phải có vẻ xao xuyến. Đó là cái lẽ tự nhiên. Cuộc tri-an trong một xứ, đại để cũng thế. Theo tâm lý của loài người, ai cũng muốn trị mà không muốn loạn, muốn an mà không muốn nguy; nên phạm một dân tộc đã hợp đoàn thể mà lập thành một nước thì bất kỳ xứ nào, giống nào, và theo chánh thể nào, cũng nếu hai chữ «Tri-an» để làm cái mục đích cho sự hạnh phúc của dân ấy. Tri-an đã là hạnh phúc chung trong một xứ thì những người sinh tụ trên đất ấy, tánh mạng tài sản, cho đến công kia việc nọ, đều nương dựa vào hai chữ «Tri-an» đó. Cái hạnh phúc tri-an ấy đã không riêng chỉ cho ai thì người trong xứ tất nhiên ai cũng cần nguyên trị an, hy vọng tri-an, chưa tri-an thì mong cho được tri-an, đã tri-an thì mong cho tri-an được lâu dài, mà dầu cho kẻ láng láng bệch cường (mất trị khôn) tất cũng không dám bình không mà xướng lên những lời trái ngược rằng: «muốn loạn, muốn nguy» bao giờ.

Cứ lẽ nói trên, ở trên mặt địa cầu này, trừ những giống mọi rợ, chưa thành bộ lạc ra, thì cái không khí tri-an đáng lẽ cái tri-an khắp cả dân tộc mỗi nơi mỗi phải. Thế mà xét trong lịch sử cùng thực tế thì cái hạnh phúc tri-an, mà loài người cầu nguyện ao ước đó thường hay nằm trong cõi mộng tưởng; mà thỉnh thoảng có xuất hiện, cũng trong một khoảng ngắn ngủi tạm thời. Trên mấy bộ lịch sử A - đông, người ta cho là sách chép «chuyện giết nhau» (thứ 1), mà lịch sử mấy đời bên Thái-lây, cũng có cái tên là «lấy máu mà nhuộm». Nói cho đúng, gọi là «tri-an» chẳng qua là một khoảng giết nhau đã nhiều, ai cũng mệt chán, người ít thì có dễ làm ăn, nên có vẻ yên ấm trong một độ đó thôi; chứ cái mầm mống tri-an không an, nó vẫn ngấm ngấm như bọt giồng nằm dưới đất, đợi thời mà trỗi dậy ra. Xem trên lịch sử đông tây mấy ngàn năm mà rõ cái nói một nhà Tây-triết: «Tri-an là cái tên hư vinh, chứ kỳ thực biết bao bọt giồng nhiễu-loạn nằm trong ấy!» thật là một câu xác kiến.

Cuộc tri-an quan hệ với

sự hạnh phúc chung của loài người như thế, mà những mối nguy loạn lại, thường hay xảy ra, nguyên nhân vì đâu? Thuở nay những nhà chánh trị học, xã hội học, bản luận đã nhiều, không thể kể hết được; song xét đến chính gốc thì từ mỗi bất bình mà gây ra. Vậy muốn xét cái cơ bất bình đó, trước phải theo chủ tâm lý chung của loài người mà suy nghiệm, thì sau mới thấy rõ mà sắp đặt cách đối phó cho hợp lẽ; đối phó có hợp lẽ thì cái mầm nguy loạn mới tiêu diệt mà cái nền tri-an mới được lâu dài.

Cái mối bất bình và phiền phức lắm, song sinh ra là bởi sự tương hình. Nếu như cõi đời chỉ có kẻ yếu mà không có người mạnh, chỉ có kẻ nghèo mà không có người giàu, chỉ có kẻ dại mà không có người khôn thì cả kia một lư, chìm nọ bằng vai, cái thế lực cùng đứng trên một mực thăng bằng không ai hơn ai kém, mà cái mối bất bình kia, không bởi đâu mà sinh ra. Nếu không như vậy, trong cõi đời vẫn có giàu nghèo, mạnh yếu, khôn dại mà ai làm vậy ăn, nhà ai nấy ở, không qua lại kẻ cựa gì với nhau, thì cái mối bất bình đó, cũng không bởi đâu mà sinh ra. Tới một bước nữa, giàu nghèo, mạnh yếu, khôn dại vẫn qua lại kẻ cựa nhau mà kẻ giàu giúp người nghèo, kẻ mạnh đỡ người yếu, kẻ khôn dìu dắt người dại, thì cái mối bất bình cũng không sinh ra. Khốn vì biên dục không bờ, túi tham không đáy, nên cái thói giành xé hiếp đáp nhau không ngừng nào không diễn ra trên cõi đời. Đã diễn ra những tuồng giành xé hiếp đáp nhau thì một bên toàn giết không của kẻ khác mà nuôi sống cho thỏa lòng tham dục; tất nhiên một bên phải lo phòng vệ để giữ sự sống của mình. Trên một trái đất mà có những thảm kịch nọ kia, đều bởi cái cơ bất bình đó cả.

Cái trạng huống nói trên là chung về cả thế giới, chứ nói riêng về một nước hoặc một dân tộc, thì ngoài cái mối giàu nghèo mạnh yếu khôn dại, lại có vẻ so le nhau mà khiến cho lòng người không tự an được. Đồng một hạng người mà kẻ được hưởng cái này cái nọ, người thì kẻ này quí lạng mà không ai thêm điểm xia đến. Đồng một của công mà kẻ được bao làm tiêu xài, không phạm pháp luật gì; người thì phần của mình mình ăn mà

Hội đồng Đề hình

Hội đồng Đề hình đã họp hồi 8 giờ sáng hôm thứ hai ở trại lính Khố xanh Yên-báy. Có lẽ công việc dự thẩm làm độ 15 ngày thì xong. Dự thẩm xong thì Hội đồng Đề hình sẽ họp phiên tòa công khai ở Yên-báy để xử việc biên Đông này. Có lẽ những người bị cáo sẽ có trạng-sư cãi và khi họp phiên tòa công khai thì sẽ có báo trước 48 giờ. Số người bị cáo vào khoảng 80 người: một nửa là người thường. Trong số người thường ấy có những người sau này:

Nguyễn-văn-Quí, thư-ký ở cơ Pháo-thủ, Hoàng-văn-Tiến là một nhà buôn bán tẻ, và nhiều người lính nghỉ nữa; trong số đó có cả hai cậu học trò lớp nhất là Phạm-văn-Trang 14 tuổi, (cậu này cũng bị bắt) và Nguyễn-văn-Hiếu 13 tuổi.

Tại Phù-lô

Ông Tây Đoàn ở Phù-lô có gọi điện nói rằng ông được tin báo rằng nhà Đoàn sẽ bị đánh cướp. Lập tức Nhà-Binh đã phái một toán lính đến Phù-lô và một toán nữa sang Gia-lâm. Vì vẫn được bình yên, nên các toán lính đã trở về Hanoi.

Sự tuần phòng trong tỉnh Hải-dương

Hiện nay trong miền từ Hanoi xuống Hải-dương sự tuần phòng rất là cần mật. Các nhà chuyên trách lại nhận ra rằng có ít nhiều tay cách-mệnh muốn tránh sự bắt-bớ ở trên bờ, thường dùng thuyền bè để đi chèo này qua chỗ khác; vậy nên sự tuần-phòng ở trên mặt các sông cũng rất là chu đáo. Hiện có mấy chiếc «sà-lô» (chaloupe) chở binh lính đi tuần trên sông Thái-bình.

Bắt được loạn quân ở Thái-bình

Ở Thái-bình, quan Công-sứ vừa bắt được 10 người trong đám loạn quân đã đánh huyện Phụ-dục. Bốn khẩu súng trường trước kia bị cướp mất, nay đã tìm thấy rồi.

Kỳ này, trường ba có đăng công việc Đại-hội đồng thường niên lần thứ ba của Huyện-thức-Khánh công - ty.

Cũng bị kẻ khác bóc lột. Đồng là việc chung mà người thì làm không hờ tay mà còn bị trách phạt nọ kia, người thì phần việc của mình cũng không nghĩ tới mà lại được ngồi không ăn sương. Đại loại những mối bất bình như thế, chưa chất trong xã hội, chỉ khiến tới cái mối thì tự nhiên phát bùng ra. Thuở nay trong cuộc tri-an, không được lâu dài, toàn là bởi cái mối so le bất bình ấy mà chưa có bài thuốc gì chữa được, cũng là họa kiếp trong nhân loại vậy.

(Còn nữa)
NGU-SƠN

Bom nổ trong một nhà thờ

Một quả bom đặt ở trong nhà thờ Gia-lô ở làng Đông thành nổ, làm chết mất một người và bị thương hai người.

Lính canh ở Phù-xá (Hàng-dòng) bắn súng

Ở Phù-xá thuộc tỉnh Hà-dòng, bọn lính gác tại nhà máy Cheddites trong lúc ban đêm đã bắn súng vào mấy người lang vắng rình xung quanh nhà máy.

Cấm ô-tô

Có nghị định quan Thống sứ cấm những xe ô-tô hàng không được qua lại trên quãng đường từ Ninh-giang đi Qui Cao và Ninh-giang đi Nam-dịnh.

Một cái lệnh cấm ở thành phố Nam-dịnh

Hôm chủ nhật 16 Février, quan Đốc lý thành phố Nam-dịnh có thông sắc cho nhân dân trong thành phố biết rằng: từ 10 giờ đêm đến 5 giờ sáng, cấm không ai được đi lại ngoài đường.

Vĩ tướng làm

Tối hôm chủ nhật, một chiếc ô-tô đi trên đường Hà-dòng, khi đến đường vòng (Ngã Tư Sở), thì ô-tô gặp một bọn phu canh cầm giáo và dao phạng bắt dừng lại để hỏi, theo như lệnh trên đã truyền. Những người ngồi xe, vì tưởng làm nên người cầm lái cho xe phóng nhanh thêm và một người ngồi xe lại bắn một phát súng lục, nhưng súng liệt mây. Xe đi đến Thái-bá-ấp thì lính gác bắn, nhưng cũng không can gì, và khi ra đến Hanoi, lính lại có khẩu với quan trên. Vậy nên có phải hai chiếc ô-tô có súng còi xay xuống.

Nhưng sau các nhà chuyên trách xét ra, thì chẳng qua việc này xảy ra vì tưởng lầm.

(Thức-nghiệp 20 Février)

Nguyễn-văn-Tam bị bắt

Sở Mật-thăm mới bắt ở Gia-lâm một người tên là Nguyễn-văn-Tam, 43 tuổi, vì bắt được trong nhà như là một khẩu súng, nhiều đạn và một con dao bần.

Bắt được một tay cách mệnh ở Trung-hoa mới về

Sở Mật-thăm mới bắt được tại ga Hanoi một tay cách-mệnh tên là Đoàn-kiểm-Diêm. Trước kia Diêm từng học ở Hanoi, sau sang Quảng-châu-Văn làm thợ rèn ở số Lục lộ rồi trốn sang Trung-hoa, nhập đảng cách mệnh Quảng châu. Vì lòng nhiệt thành với việc cách mệnh của Diêm mà không bao lâu Diêm được đứng một địa vào vị trọng yếu trong đảng.

Lúc nay có xảy ra nhiều chuyện to tát ở xứ Bắc kỳ, Diêm được phái về để xét tình hình công việc trong nước. Diêm về được một tháng rồi. Sở mật-thăm được tin Diêm về thì cho người theo mấy hôm, nhưng sau lại mất tung tích, mãi vừa rồi mới có người gặp lại Diêm ở Nam-dịnh. Vừa rồi Diêm từ Nam-dịnh đến Hanoi, Diêm vừa xuống xe lửa thì bị bắt.

Một người thợ may bị bắt

Ở Phù-lô, mới bắt được một người, tên là Võ-văn-Sung, thường gọi Phô-Sang làm nghề thợ may vì

anh ta may quần áo cho quân khởi nghĩa.

Hai tay cách mệnh bị bắt ở Kiến-an

Sở Mật - thăm Kiến-an mới bắt được hai tay trọng yếu trong đảng Cộng-sản là Đỗ-văn-Quế và Dương-dinh-Chung, do một người tên là Giáo-Giải sai đi từ Hải-phong sang Kiến-an. Quế và Chung đi được nửa đường thì bị bắt. Khi bị bắt, thì Chung nuốt mất bức thư bị một bộ theo mình.

Độ 20 người bị bắt ở Hạ-lý

Lính canh sát mới bắt chừng 20 người ở Hạ-lý vì những người ấy có làm khi giới.

Trong khi khám xét có bắt được nhiều vật liệu: một cái lò, một cái đe, nhiều hóa và dao phạng. Những người bị bắt đều từng giam ở nhà pha Hải-phong.

Phi cơ đi thám thính

Ngày nào cũng có mấy chiếc phi cơ bay lượn trên các tỉnh Phú-thọ, Yên-bái, Hải - dương, Kiến-an và Thái-bình để thám thính.

Phó-đức-Chinh và Nguyễn-văn-Khôi bị bắt

Phó-đức-Chinh là người đứng chỉ huy việc đánh Yên-bái vừa rồi bị bắt ở Sơn-lây. Nguyễn-văn-Khôi là người coi riêng việc tuyên truyền trong bọn lính khổ đỏ cũng đã bị bắt.

Số người bị bắt ở Yên-bái và Phú-thọ

Ở Yên-bái số người bị bắt đã tới 113 (61 người thường (không phải lính) và 52 người lính); ở Phú-thọ thì hơn 200 người bị bắt giam (trong số đó có 60 người có dự vào việc đánh Hưng-hóa và Lâm-thảo).

Trong số người thường bị bắt ở Yên-bái có một viên phó đồng lập, một người tên là Tiệp và một người thợ may. Xét biết địch rằng bom của nghĩa quân dùng là toàn của Tiệp làm ra, còn thuốc súng và súng thì ở Bát-tràng mua lên.

Các tang vật

Trong số các tang vật bắt được có hai cái vali bằng giấy bồi, đựng nhiều đồ và các dấu hiệu cách mệnh mà bọn nghĩa quân đã đeo theo trong khi đánh trại lính, một khẩu súng trường chắc là cướp được của một người lính đồng, hai thanh gươm, một con dao phạng, hai cái ô, một gói đạn súng trường, một lá cờ cách mệnh trắng xung quanh viền đỏ có viết chữ quốc ngữ, và một gói truyền đơn rất to. Các quả bom ném vào trại lính trong khi xảy ra biến động có chứa nhiều mảnh vụn thủy tinh.

Bắt được người làm bom

Trong số những người thường bị bắt, có một người quán ở Yên-bái, nói chính mình làm ra các quả bom bằng xi măng trong một làng gần tỉnh. Người này nhận có làm hơn 800 quả bom. Làm xong rồi, dùng cách này mà chở đi Yên-bái: bỏ bom vào ba phần tư trong thùng, dùng bánh phủ lên trên, rồi gửi đi bằng xe lửa. Người làm bom này có vẻ thần nhiên không sợ gì hết, có nói rằng: «Tôi đã thua tới đánh chịu».

Triệt-hạ và đốt phá những nơi quân khởi-nghịch đã tụ họp

Bốn cái nhà tranh ở ngay trước cửa và ở bên tay phải trại lính Yên-Bái là nơi các lãnh-tự họp trước kia, nay vừa mới bị triệt-hạ sạch cả.

Mấy người lính Légionnaires trong đội quân Ngoại-quốc thứ nhất đã đốt phá một cái nhà gạch của một người lãnh-tự cách-mệnh và nhiều nhà tranh của nghĩa-quân ở tại làng Xuân-lang, cách tỉnh lỵ Phú-thọ chừng 15 cây số. Có quan Công-sứ tỉnh Phú-thọ và quan địa-phương chứng kiến cuộc đốt phá này.

Hai mươi bốn binh lính bị bắt

Ở Lạng-sơn, hai mươi bốn binh lính là, trong số này có hai viên phó quân, đã bị bắt về việc ám-mur làm rối sự trật tự của Chính-phủ.

Hai người dân bà làm cách-mệnh

Hai người dân bà, một người làm có đồ đi cõ động cách-mệnh trong các bệnh viện xứ Bắc-kỳ, vừa rồi mới bị sở Liêm-phòng bắt được.

Hai người này đi cõ động quyền tiền những bệnh nhân và những người làm trong các nhà thương và một thêm đảng-viên cho Việt-Nam Quốc-Dân đảng.

Vì việc bắt bớ này nên hôm 21 sở Liêm-phòng đã đòi hỏi các viên chức làm trong nhà thương Phú-đoan nhất là các cô đỡ và các nữ-học-sinh trường có đồ.

Bắt được một cậu học-sinh có chân trong đảng cách-mệnh

Sở Liêm-phòng mới bắt một cậu học-sinh, tên là Lê-văn-An, 17 tuổi, đảng-viên trong một hội kín, nhà ở phố hàng Khoai.

Em Nguyễn-thái-Học bị bắt

Sở Mật - thăm vừa bắt được Nguyễn-văn-Ngo là em Nguyễn-thái-Học, tại phố hàng Giấy Hanoi. Nguyễn-văn-Ngo nhận rằng chính mình đã ném một quả bom vào nhà ông chánh sở mật-thăm tối hôm 10 février mới rồi.

Nguyễn-ninh-Luân bị bắt

Quan Công-sứ tỉnh Bắc-giang đã bắt Nguyễn-ninh-Luân đồng đảng với Nguyễn-văn-Ngo.

Những người dự việc đánh đồn Sept-Pagodes bị bắt

Quan Công-sứ Bắc-giang lại bắt được mười người xét ra có dự bị việc đánh đồn Sept-Pagodes (Phủ-lại).

Một người bị bắt trên tàu «Kay-Ping»

Một người buôn bán tên là Trần-Ty đi chuyến tàu thủy «Kay-Ping» bị mật-thăm bắt giam vì trong mình có mang theo một số báo Thần-Chung và mấy bài báo phản đối.

Mười tám người bị bắt ở Hải-phòng

Sở Mật-thăm Hải-phong có bắt được 18 người vì chực làm rối loạn cuộc tri-an trong nước. Trong số các người này có (xem tiếp trang này)

HUYNH-THUC-KHANG CÔNG-TY

(CHUYÊN TRÁCH TẬP-CỔ CÔNG-TY, VỐN 30.800\$00 HỘI SỞ TẠI HUẾ)

Đại-hội-dòng-thường-niên năm thứ ba, họp ngày 23 Février 1930

TỜ TRÌNH

CỦA ÔNG QUẢN-LY

Thưa các ngài cử-dùng,
Kỳ Đại-hội-dòng-thường-niên thứ ba này, các ngài lại cũng sẵn lòng đến nhóm đông đủ như hai lần trước. Tôi lại được cùng các ngài bày tỏ công việc Công-ty trong năm vừa qua. Tôi rất lấy làm cảm. Vậy trước khi trình duyệt số sách xin có mấy lời bày tỏ mọi lẽ.

Về tình hình kinh doanh Công-ty, các khoản thu, chi, xuất, nhập, đều đã có trong các số sách và các bản kết toán. Xem thì đủ rõ, đây tôi chỉ xin kể những việc cần mà thôi:

1) Năm 1929 vừa qua, phong-triều đồn-đập, hoàn-cảnh nhiều khó khăn, cái trở lực vô hình có ảnh hưởng đến việc tiến hành của tôi. Trong dịp nhân tâm không hoảng, tôi báo phát hành tuy có khi tăng, khi giảm, nhưng lấy số thống-kê chung niên mà so sánh với năm trước, thì cũng có hơn, bởi vậy ta cứ con đường chân chính và mục-dịch quang-minh mà kiên-nại, để chủ trì, thì sẽ có cơ hội hoạch-trương thêm được. Duy có khoản tiền báo, độc giả có thiếu một số khá nhiều, (gần một vạn đồng bạc), ấy cũng là một điều đáng quan-lâm cho đường kinh-tế của nhà báo.

2) Về việc in, thì năm vừa rồi, có phần tiến hơn. Thợ thuyền thì cả thợ cũ và thợ mới, thêm được chữ mới (1.200\$39), tài-liệu cũng dư-bị được dồi dào. Vì vậy mà những đồ đã in, thành số cũng được nhiều hơn năm trước.

3) Tài-liệu là vật cốt yếu của nhà in, nếu không dư bị được dồi dào, thì công việc nhà in phải trở ngại; vì do có một cái toa đặt năm bảy ki-lô-dô in, mà thiếu một vài ki-lô giấy thì đành phải chịu mất mỗi bản (giấy mua bên tây, qua lại sớm muộn không thường, khi năm ba tháng, có khi chín mười tháng). Bởi vậy năm vừa qua, ngoài số giấy in tờ báo, lại còn mua trữ được nhiều ki-lô giấy để in, nhờ thế nên mục ấn-vụ năm 1929, mới khá hơn năm trước, mà số tài-liệu còn lại, cũng được đủ nhu-dùng về công việc năm 1930.

4) Công-việc năm 1929, xem có phần khá hơn năm 1928, mà số tiền lưu-dòng lại chật hẹp, là vì công việc đã thêm, thì kinh-phí phải trội. Vả lại, vừa sắm thêm chữ mới, vừa mua trữ tài-liệu v.v. . . . mà người đọc báo với người mua hàng còn thiếu một số tiền cũng khá, thành thử số thừa-nhập tuy khá hơn năm trước, mà đường vận-dụng phải chịu hẹp hơn. Khoản bạc thiếu người bán hàng so với số hiện tồn trong tủ và gói nhà Banque, thì số tiền lưu-dòng của Công-ty, chưa đủ mà ứng-phó. Bởi vậy, về sự vay, cần bất-dộng-sản như khoản bổ-chính điều-lệ kỳ Đại-hội-dòng-thường-niên năm 1928 đã cho phép,

lưu nay tôi vẫn chưa thi-hành, mà cuối năm 1929 vừa rồi, tôi có gói bằng giấy cho nhà Banque động làm công việc cho được chạy, từ nay về sau, thế nào cũng thi-hành đều quyết-ngiải ấy, mới tiện việc vận-dụng trong việc kinh-nghiệp.

5) Số bạc hùn những người cổ-dòng chưa góp đủ, trừ lần nay đã thanh được, chỉ còn thiếu lại 220\$00 mà thôi (là người đi làm ăn xa cũng đã chết, viết thư hỏi mà không trả lời) nếu thi-hành theo quyết-ngiải của Đại-hội-dòng-thường-niên trước, thì e có phần lụy cho kẻ quê, vậy xin nghĩ cách nào cho được giản-tiện thỏa đáng.

6) Theo số sách đã kết toán về năm 1929, mục hiện tồn, bên nợ trừ với bên của, trừ ra được 5.415\$90, mục tồn-ích, bên tồn trừ với bên ích, cũng trừ ra được 5.415\$90. Trong số này, tôi đã bàn với Hội đồng Kiểm-sát, rút ra mười phần trăm để làm tiền dự phòng bất-thường, thì còn là 4.874\$31, số này lại chiếu theo điều-lệ, rút năm phần trăm để công-tích, và năm phần trăm để phòng bị, lại rút hai mươi phần trăm hoa hồng quản lý và kiểm-sát, thì chỉ còn là 3.412\$03, ấy là lợi ròng sẽ chia cho các cổ-phần, lúc nào chia, mới phải trừ tám phần trăm thuế lợi tức.

7) Về tiền lợi năm 1927, 1928, và 1929 này, nếu nên chia, thì xin Đại hội Đồng định cách thực và kỳ hạn để được toán cứ.

Sơ lược tờ bày, xin Đại-hội đồng xét rồi quyết-ngiải.

Huế le 23 Janvier 1930

Ký tên HUYNH THUC-KHANG

TỜ TRÌNH CỦA HỘI-ĐỒNG KIỂM-SÁT

Thưa các ngài cử-dùng,

Ngày nay là ngày Đại - hội - đồng thường niên năm thứ ba, chúng tôi được tiếp kiến các ngài đông đủ như mấy lần trước, chúng tôi thật là vui mừng; xin có lời chào mừng các ngài và xin chiếu theo khoản 26 trong điều-lệ làm tờ trình về công việc trong năm 1929 cho các ngài rõ.

Chúng tôi xét các số sách thì số tài-sản, số công-nợ, số tồn và số ích, so sánh đều được đúng cả, đã có các bản kết-toán và số đồng-kê niên-đề kê các mục rõ ràng, xin các ngài cử duyệt. Còn những việc cần thiết về đường kinh-nghiệp công ty thì cũng đã có kế từng khoản trong tờ trình ông Quản-lý. Nay chúng tôi chỉ xin kể thêm đôi khoản cho được rõ ràng, và tôi bày một đôi ý kiến như sau này:

1- MỤC ẤN-CƠ, NĂM 1929 có mua thêm chữ là 1.200\$39. Mục khi-dự g. năm 1929 có mua sắm thêm là 130\$33. Vậy nên kết số năm 1929 về mục Ấn-cơ phải nhập số 1.200\$39 với số nguyên-giá là 15.030\$30 mà giảm thành 10%; về mục khi-dụng phải nhập số 130\$33 với số giảm thành năm 1928 còn lại 1.062\$35, cùng với mục nhà-đất

chiếu theo số giảm thành năm 1928 còn lại là 7.412\$61 mà giảm thành như năm trước. Mục sáng-lập-phí thì số giảm thành năm 1928 còn lại là 590\$90, qua cuối năm 1929, giảm hết.

2- MỤC NỢ-ỚP. Trong bản kết toán năm 1928 là 1.153\$70, qua cuối năm 1929 đọng lại là 995\$70, lại trong năm 1929 những khoản nợ ộp là 2.036\$17, cộng là 3.032\$17, thật là nhiều quá; nếu cứ luôn vào số tài-sản, thì sự e có trở ngại cho đường kinh-nghiệp về sau. Vậy nên chúng tôi có thương đồng-cộng đồng-Quản-lý đem số 995\$70 về mục nợ ộp năm 1928 đọng lại cho vào số ộp.

3- Tờ báo và đồ in là kinh-nghiệp trọng yếu của Công-ty. Năm vừa qua đây, tuy đương thời-gian không hoảng mà tờ báo phát hành cũng trội hơn năm trước, như số báo mua có kỳ hạn năm 1928 là 322.265 tờ, mà năm 1929 thì được 336.331 tờ; thế thì số báo mua có kỳ hạn năm 1929 trội hơn năm 1928 là 14.066 tờ. Mục ấn-vụ thì số ích về năm 1928 chỉ được 8.386\$06 mà năm 1929 thì được 10.309\$15; thế thì số ích về mục Ấn-vụ năm 1929 trội hơn năm 1928 là 1.923\$09. Như hai mục đã kể trên kia, thật là một sự đáng mừng cho đường kinh-nghiệp của Công-ty chúng ta.

4- Xét số sách tài-số công-nợ trừ với số tài-sản, số tồn trừ với số ích cũng đều dư được 5.415\$90 ấy là số lợi góp năm 1929; nhưng chúng tôi xét theo tình hình kinh-nghiệp của công ty cần phải trích ra một số dự phòng bất thường. Vậy nên chúng tôi có thương đồng-cộng đồng-Quản-lý, rút trong số 5.415\$90 ra 10%, là 541\$59 làm tiền dự phòng bất thường; còn lại là 4.874\$31 rồi sẽ chiếu theo khoản 39 trong điều-lệ mà thi hành.

5- Số báo mua có kỳ hạn và số ích về mục Ấn-vụ năm 1929 đều có trội hơn năm 1928, mà số tiền lợi năm 1929 không bằng năm 1928 là vì những cơ này:

a) Công việc đã hoạch-trương thêm, thì số tiền lương công-bạn và Tổng-phí cũng phải tăng thêm. Nên số tồn về các mục ấy năm 1929 phải trội hơn năm 1928.

b) Mục Ấn-cơ, năm 1928 chỉ giảm thành 5%, năm 1929 thì chúng tôi xét lại máy in và chữ bao mơn về phần nhiều quá, nên có thương đồng-cộng đồng-Quản-lý mà giảm thành 10%. Ấy là số giảm t. ảnh về mục Ấn-cơ năm 1929 phải trội hơn năm 1928.

c) Số tồn năm 1929 có thêm một mục nợ ộp là 995\$70 về năm 1928 đọng lại không trả.

6- Mục tài-liệu về số hiện tồn năm 1928 là 5.832\$90 mà cuối năm 1929 thì được 16.101\$56, ấy là số hiện tồn về mục tài-liệu cuối năm 1929 có trội hơn cuối năm 1928. Thế thì cũng có thể đủ nhu-dùng về công việc đồ in trong năm 1930 này.

7- Chúng tôi xét số tài-sản, thì bạc mặt, không được là bao, mà

công-nợ, bên hàng thiếu chịu còn nhiều; vậy nên số tiền lợi năm 1927 và năm 1928 chúng tôi định đến ngày đầu năm 1931 sẽ bắt đầu chia cho các cổ-dòng, còn số tiền lợi năm 1929 đợi đến kỳ Đại-hội-dòng-thường-niên sang năm sẽ định.

8- Chiếu theo tờ trình ông Quản-lý, số cổ-dòng còn thiếu lại là 220\$00 theo lời quyết-ngiải kỳ Đại-hội-dòng-thường-niên thứ hai giao tòa Công-chứng-bản đầu kia, thì cũng phần lụy cho người thôn quê thật. Khoản ấy chúng tôi xin giao cho ông Quản-lý được quyền bán lấy; trừ lợi hay lỗ, thì chiếu theo khoản 9 trong điều-lệ mà thi hành.

9- Xét về tình hình kinh-nghiệp công ty năm 1930, cũng có thể hoạch-trương thêm được mà xét về số tài-sản, tiền lưu-dòng không được dồi dào. Vậy lúc nào có cần thiết thì ông Quản-lý được quyền vay và cầm-linh-sản, song không được quá số một vạn đồng, theo khoản bổ-chính trong điều-lệ kỳ Đại-hội-dòng-thường-niên 15 Avril năm 1928.

Những khoản chúng tôi kể trên đây, đều xét được rõ ràng, và lại theo sự kinh-nghiệp của công ty trong năm 1929 mà trừ nghĩ, xin Đại-hội đồng cử duyệt và quyết-ngiải thế nào cho ông Quản-lý tuần hành.

kinh-trình

Huế, le 10 Février 1930

Trần-kiểm-Trình

Hoàng-đức-Trạch

Hồ-cầm-Vinh

Phạm-dăng-Nghiep

Tổng-kê niên-biểu TÀI-SẢN NĂM 1929

	Tính-sản	
Ấn-cơ	13.864\$19	
Nhà-đất	7.041,98	
Khi-dụng	961,51	21.867\$68
	Đóng-sản	
Người đọc báo	6.911\$36	
Quảng-cáo	77,05	
Báo-lãnh-bán	750,62	
Người mua hàng	1.249,21	
Tài-liệu	16.101,56	
Nợ-ộp	2.036,47	
Cổ-dòng	220,00	
Dự-chi	237,55	
Bảo	247,27	
Ấn-vụ	631,22	
Sách đại-lý	180,42	28.643\$23
	Bạc hiện	
Tủ bạc	861\$69	
B. I. C. \$	2.154,07	
B. F. Chse	676,54	3.695\$30
		54.206,21

CÔNG NỢ

Nhà bán hàng	16.907\$07
Người đọc báo	2.045,71
Quảng-cáo	195,69
Người gửi sách	222,22
Trừ-sức	254,29
B. I. C. Tourane	1.193,54
Vốn	30.800,00
Lợi 1927	1.017,11
Lợi 1928	4.335,36
Công-lich	619,11
Phòng bị	619,11
Dự phòng	1.610,11
Hoa-hồng 20% 29	974,86
Lợi ròng 1929	3.412,03
	54.206,21

Huế, le 9 Février 1930

Le Directeur - Gérant

Huế, le 9 Février 1930
Le Conseil de Surveillance

TỜ - ÍCH
du 1er Janvier au 31 Décembre 1929

TỜ	
Tiền lương	5.553\$05
Công-bạn	5.428,70
Tổng-phí	2.104,39
Tu-bổ	164,49
Khi-dụng	240,37
Ấn-cơ	1.623,98
Nhà-đất	370,63
Nợ-ộp	995,70
Sáng-lập-phí	590,90
	Lợi góp
Dự phòng 10% 541\$59	
Công-lich 5% 243,71	
Phòng bị 5% 243,71	
Hoa-hồng 20% 974,86	
Lợi ròng	3.412,03
	5.415,90
	22.488,11

ÍCH	
Báo	11.946\$88
Ấn-vụ	10.309,15
Sách đại-lý	56,90
B. I. C. \$	93,16
B. F. Chse	7,66
Tập-thầu	74,36
	22.488,11

Huế, le 9 Février 1930
Le Directeur-Gérant

Huế, le 9 Février 1930
Le Conseil de Surveillance

BIÊN-BẢN

Năm một ngàn chín trăm ba mươi, tháng hai, ngày hai mươi ba, đúng tám giờ, các cổ-dòng chuyên-trách tập-cổ Huỳnh-thúc-Khang Công-Ty, đến họp Đại-hội-dòng-thường-niên ở nhà Cinéma Tam-

Thưa, đương Paul-Bert, thành phố Huế, theo tờ triệu-tập ông Huỳnh-thúc-Khang (Quản-Lý) ngày 15 Janvier 1930, và đăng báo Tiếng-Dân từ số 249 ngày 15 Janvier 1930, đến số 257 ngày 19 Février 1930.

Đã làm một bản tuyền-hội có liệt kê các cổ-dòng biên-diện kỳ tên, (bản tuyền-hội đính theo biên-bản này), trừ ông Huỳnh-thúc-Khang là quản-lý, thì người biên-diện và người có giấy ủy-quyền được ba trăm chín mươi hai (392) người, gồm cả được sáu trăm bảy mươi hai (672) cổ-phần. Thế là quá một phần-năm trong số vốn Công-ty.

Chín giờ, ông Trần-kiểm-Trình, Hội-trưởng Hội-dòng Kiểm-sát làm chủ-ịch Đại-hội-dòng, tuyên bố khai hội, ông Hồ-cầm-Vinh, thư-ký Hội-dòng Kiểm-sát làm thư-ký Đại-hội-dòng. Đại-Lợi-dòng bầu ông Trần-kiểm-Trình và ông Cao-xuân-Huy (những cổ-phần hơn) làm kiểm-phiếu. Ban-trị-sự tổ chức xong, ông chủ-ịch tuyên bố rằng: xem bản tuyền-hội thì số cổ-phần đã đủ lệ. Đại-hội-dòng có đủ quyền nhóm.

Ông Quản-lý đọc tờ trình bày về tình-hình kinh-nghiệp Công-ty trong năm 1929.

Tiếp ông Hội-trưởng ban kiểm-sát đọc tờ trình của ban kiểm-sát. Doạn rồi ông chủ-ịch xin Đại-hội-dòng bầu phiếu quyết-ngiải các vấn-đề đã ghi trong nghị-sự chương-trình.

Vấn đề thứ nhất. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ hai. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ ba. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ tư. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ năm. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ sáu. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ bảy. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ tám. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ chín. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Tân, đương Paul-Bert, thành phố Huế, theo tờ triệu-tập ông Huỳnh-thúc-Khang (Quản-Lý) ngày 15 Janvier 1930, và đăng báo Tiếng-Dân từ số 249 ngày 15 Janvier 1930, đến số 257 ngày 19 Février 1930.

Đã làm một bản tuyền-hội có liệt kê các cổ-dòng biên-diện kỳ tên, (bản tuyền-hội đính theo biên-bản này), trừ ông Huỳnh-thúc-Khang là quản-lý, thì người biên-diện và người có giấy ủy-quyền được ba trăm chín mươi hai (392) người, gồm cả được sáu trăm bảy mươi hai (672) cổ-phần. Thế là quá một phần-năm trong số vốn Công-ty.

Chín giờ, ông Trần-kiểm-Trình, Hội-trưởng Hội-dòng Kiểm-sát làm chủ-ịch Đại-hội-dòng, tuyên bố khai hội, ông Hồ-cầm-Vinh, thư-ký Hội-dòng Kiểm-sát làm thư-ký Đại-hội-dòng. Đại-Lợi-dòng bầu ông Trần-kiểm-Trình và ông Cao-xuân-Huy (những cổ-phần hơn) làm kiểm-phiếu. Ban-trị-sự tổ chức xong, ông chủ-ịch tuyên bố rằng: xem bản tuyền-hội thì số cổ-phần đã đủ lệ. Đại-hội-dòng có đủ quyền nhóm.

Ông Quản-lý đọc tờ trình bày về tình-hình kinh-nghiệp Công-ty trong năm 1929.

Tiếp ông Hội-trưởng ban kiểm-sát đọc tờ trình của ban kiểm-sát.

Doạn rồi ông chủ-ịch xin Đại-hội-dòng bầu phiếu quyết-ngiải các vấn-đề đã ghi trong nghị-sự chương-trình.

Vấn đề thứ nhất. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ hai. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ ba. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ tư. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ năm. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ sáu. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ bảy. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ tám. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ chín. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ mười. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ mười một. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ mười hai. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ mười ba. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ mười bốn. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

Vấn đề thứ mười lăm. - Duyệt số sách và quyết-ngiải về khoản trích tiền dự phòng bất thường.

Đại-hội-dòng duyệt các số sách về năm 1929 thì đều nhận rằng số sách đều được đúng cả. Còn khoản trích tiền dự phòng bất thường mười phần trăm (10%) về số lợi góp năm 1929, Đại-hội-dòng cũng biểu đồng-ích.

AI CÓ TRẺ EM MẮC PHẢI BỆNH HO NÊN CHÚ Ý ĐẾN

TIÊU-NHI CHÌ-KHÁI THỦY

Thư thuốc nước này chuyên trị về trẻ con độ vài tháng cho tới 3, 4 tuổi, bất cứ mới ho, hay ho đã lâu, ho ra rãi, ra máu, đờm trắng, vàng, hoặc ho khan, dùng đến thuốc này, ho nặng đến đâu cũng liền thấy kiến hiệu ngay. Thật là một thư thuốc cấp cứu trẻ con thân thể yếu ớt trong khi hoạn nạn vậy.

mỗi lọ. 0\$40

Bán được - phòng và các nơi đại-lý đều có sách thuốc biểu

